T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı : 30824082-610-17089345 22 Ekim 2026
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Tel:
Faks: e-posta: elektronik ağ: www.csb.gov.tr

ERZURUM MİLLETVEKİLİ
SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN
TBMM 7/39939 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/39939
GK 106

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde, Adıyaman'da bulunan Grand İsias Otel 'in yıkılması sonucu 72 kişi yaşamım yitirmiş, aralarında çocukların ve öğrencilerin de bulunduğu çok sayıda insan enkaz altında kalarak hayatını kaybetmiştir. Bu yıkımın, yalnızca bir doğal afetin sonucu olmadığı, yapılaşmalarda açık risklere rağmen gerekli önlemlerin alınmamasının etkili olduğu yıkılan binalar üzerinde yapılan incelemelerden anlaşılmıştır.

Adıyaman 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kamu görevlilerinin yargılandığı davada açıklanan '160 sayfalık gerekçeli kararda, sanıkların eylemleri "olası kast" kapsamında değerlendirilmemiş; "bilinçli taksir" olarak nitelendirilmiştir. Kararın gerekçesinde, Adıyaman'ın deprem risk haritasının zamanla değişmesi, 6 Şubat depremlerinin büyüklüğü, bu ölçekte bir depremin yakın tarihte yaşanmamış olması ve sanıkların bölgede ikamet etmeleri gibi hususlara dayanılmıştır.

Oysa Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeği yıllardır bilimsel raporlarla, resmi mevzuatla ve kamu kurumlarının bilgisi dâhilinde sabittir. Nitekim 17 Ağustos 1999 yılında yaşanan depremin akıbeti bu hususu gözler önüne de sermiştir. Yapı ruhsatı, yapı kullanma izni ve denetim yetkisi bulunan kamu görevlilerinin; bilinen ve öngörülebilir bir risk karşısında mevzuata aykırı uygulamalara göz yumması, sadece bir ihmal değil, sonucu kabullenmeye varan bir kamu suçu niteliği taşımaktadır.

Bu gerekçeli karar, yalnızca İsias Otel dosyası açısından değil; Türkiye'de deprem yargılamalarının geleceği, kamu görevlilerinin sorumluluğu ve cezasızlık pratiğinin kurumsallaşması açısından da son derece tehlikeli bir emsal oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin aktif fay hatları üzerinde bulunduğu ve büyük yıkıcı depremler yaşanabileceği gerçeği, 1993 ve 2001 yıllarında da devletin bilgisi dâhilinde değil miydi?

2. 1997, 2007 ve 2018 Deprem Yönetmelikleri ile yapı güvenliği konusunda açık teknik standartlar belirlenmişken; bu standartlara aykırı ruhsat ve kullanım izni verilmesi nasıl "öngörülemez" kabul edilebilmektedir?

3. "Bu büyüklükte bir depremin yakın tarihte yaşanmamış olması" gerekçesi, kamu görevlilerinin bilimsel riskleri dikkate almama hakkı doğurmakta mıdır? 1999 Gölcük ve Kaynaşlı depremleri yakın tarih sayılmıyor mu?

4. Deprem riskinin "zamanla artmış olması", önceki yıllarda yapılan yapıların denetimsiz ve mevzuata aykırı biçimde inşa edilmesini meşrulaştıran bir unsur olarak mı görülmektedir?

5. Sanıkların Adıyaman'da ikamet ediyor olmalarının, yani kendilerinin de risk altında bulunmalarının, olası kastı ortadan kaldıran bir gerekçe olarak değerlendirilmesi hangi hukuki ilkeye dayanmaktadır?

6. Kamu görevlilerinin, denetim yetkisini kullanmayarak veya mevzuata aykırı işlemlere imza atarak oluşabilecek yıkımı öngörmesine rağmen "şanslarına güvenmesi", ceza hukuku açısından sonucu kabullenme anlamına gelmez mi?

7. İsias Otel davasında "bilinçli taksir" değerlendirmesi yapılması, benzer şekilde yıkılan ve binlerce insanın yaşamını yitirdiği diğer yapılar açısından da emsal teşkil edecek midir?

8. Bu kararın, kamu görevlileri açısından cezasızlık algısını güçlendirdiği yönündeki eleştiriler hakkında Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır?

9. Deprem sonrası yargılamalarda "olası kast"ın fiilen uygulanamaz hâle gelmesi, kamu adına verilen ruhsat ve denetim yetkisinin fiilen sorumsuzluk zırhına dönüşmesi anlamına gelmeyecek midir?

10. Bakanlığınız, İsias Otel davası gerekçeli kararının ortaya koyduğu yaklaşımın, yeni depremlerde benzer yıkımların önünü açabileceği yönündeki kaygılara karşı herhangi bir yasal veya idari düzenleme hazırlığı içinde midir?

II. Deprem suçlarında kamu görevlilerinin sorumluluğunu açık ve tartışmasız biçimde tanımlayacak özel bir ceza düzenlemesi yapılması gündeminizde midir?

12. İsias Otel'de yaşamını yitiren 72 kişinin ailelerinin adalet talebinin karşılanabilmesi için, Bakanlığınız istinaf ve temyiz süreçlerine ilişkin herhangi bir kurumsal görüş veya girişimde bulunacak mıdır'?

CEVAPLAR

Deprem yönetmeliklerine ve imar mevzuatına aykırı yapıya ruhsat veya yapı kullanma izni verilemez. 3194 sayılı İmar Kanunu'na göre yapılar, projelerine ve fen-sağlık kurallarına uygun olmak zorundadır. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 3. maddesinde; herhangi bir sahanın, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamayacağı; 9. maddesinde; Bakanlığın imar planı yapma ve onaylama yetkisi düzenlenmiş bunlardan birinin de gerekli görülen hallerde, umumi hayata müessir afetler dolayısıyla yapılması gereken planlar olduğu; 21. maddesinde; istisnalar dışında yapı

ruhsatiyesi alınmasının mecburi olduğu, 28. maddesinde; fenni mesullerin ve yapı müteahitliğinin görev sorumluluklarını; 30. maddesinde; yapı kullanma izin belgesi alınması zorunluluğu ve sorumlulukların neler olduğu; 32. maddesinde; ruhsatsız veya ruhsata aykırı yapıların belediye veya valilikçe durum tespiti yapılarak mühürlenip yıktırılabileceği yönünde düzenlemelere yer verilmiştir.

1997, 2007 ve 2018 Deprem Yönetmelikleri Teknik Standartları sarih ve kesindir ve yapıların ruhsatına ilişkin yürütülen süreçlerde geçerli mevzuat hükümlerine uymak zorunludur.

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde meydana gelen depremler sonucunda ilk deprem anında yıkılan "Grand Isias Otel" isimli binanın yıkılmasında hizmet kusuru olması nedeniyle maddi ve manevi zararların tazmini talepli davalar derdest olup, Bakanlığımızın taraf ve müdahil olduğu davalarda yargılama titizlikle takip edilmektedir.

Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yalnızca idari dava takibi yapılması, ceza davası takibinin yapılmaması nedeniyle önergede bahsi geçen sanıklar ve dava dosyası içeriği hakkında Bakanlığımızın bilgisi bulunmamakta olup cezai yargılamaya ilişkin hususların Adalet Bakanlığı'ndan edinilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.